

Olivier Adam

Visat núm. 18
(octubre 2014)
per Maria Simon

Olivier Adam (Draveil, França, 1974) publica la seva primera novel·la l'any 2000, *Je vais bien, ne t'en fais pas*. La seva prolífica trajectòria acull títols com ara *À l'Ouest* (2001), *Poids léger* (2002) i *Passer l'hiver*, un recull de relats que rebé el Prix Goncourt de la Nouvelle 2004 i el Prix des Éditeurs 2004.

Falaises es publica el 2005, tretze certàmens literaris la seleccionaren sense rebre cap premi. El 2007 apareix *À l'abri de rien* (Prix du Premier prix 2007, a més de favorit del Prix Goncourt 2007). El 2009 s'edita *Des vents contraires*, novel·la seguida per *Le coeur régulier* (2010) i *Les lisières* (2012).

Al mateix temps, escriu també diverses obres per a joves: *On ira voir la mer* (2002), *La Messe Anniversaire* (2003), *Sous la pluie* (2004), *Douanes* (2004), *Comme les doigts de la main* (2005), *Le jour où j'ai cassé le château de Chambord* (2005), *Les Boulzoreilles* (2010), amb Euriel Dumait, i *Personne ne bouge* (2011). Sovint publica narracions en revistes literàries i anima tallers escolars d'escriptura.

Resulta igualment brillant en la realització de guions cinematogràfics, alguns dels quals prenen com a base les seves pròpies novel·les.

Le coeur régulier

Per què aquest títol?

El títol fa referència a l'anhel d'estabilitat que condueix la protagonista de l'obra durant tot el seu desenvolupament. Certs episodis de la vida, com ara el suïcidi d'un germà, tenen la capacitat de provocar replantejaments vitals profunds, capaços de trencar la monotonia del dia a dia i, fins i tot, desorganitzar una perfecta vida familiar per tal d'emprendre un llarg viatge reparador. Un cor regular esdevé sinònim de tranquil·litat, pau i serenor: tot allò que la protagonista no té i busca.

A través de descripcions minimalistes, la seva obra esdevé una mena de tractat sobre la soledat, l'amargor i el fracàs de personatges foscos que encara no han trobat el seu lloc al món. Parli-me'n.

Els personatges turmentats tenen la necessitat interna de buscar pau; són personatges que per si sols ja fan seva una motivació, un objectiu. Tenen llum pròpia. A *Le coeur régulier* els protagonistes es retroalimenten en la seva recerca d'un esdevenidor més lleuger. Quan una persona estimada no troba el seu lloc al món, traspasa les seves angoixes als seus companys més propers i és aleshores quan es crea una gran bola de turment. Alleugerir la soledat, el disgust, l'afflicció i el fracàs són camins de desenvolupament interior ideals per a ser reflectits en una història.

Pot identificar-se amb Haruki Murakami?

La meva admiració per la seva obra és igualment equiparable a la meva consideració de la seva persona i cultura. Més enllà de compartir tot allò que pot unir a dues persones amb inquietuds professionals similars, la identificació amb Haruki Murakami no va més enllà de certs elements estilístics de les nostres obres. Aprofundir més en els detalls d'una possible identificació entre Murakami i jo sembla fora de l'abast de la humilitat i el respecte que li professo.

En un món com el d'avui, creu realment en la regularitat emocional, en *La constància del corazón?*; és possible que hi hagi espai per al retrobament interior?

En el món actual la velocitat resulta cada vegada més considerable. La tecnologia canvia abans de poder ser assimilada. L'ésser humà viu en un món hiperconnectat, però encara ho ha tingut temps per interioritzar aquestes connexions. El jovent es mou ràpid però es troba immers en un constant creixement que dificulta l'estabilitat emocional. Gairebé tots els altres segments d'edat utilitzen la seva experiència vital per tal d'intentar estar bé amb ells mateixos. La pau interior és difícil de trobar i fàcil de perdre, sobretot si el destí ens enfronta a grans pèrdues. El retrobament interior requereix un esforç continuat i no sempre tenim temps per aconseguir dedicar-nos-lo.

La constància del corazón (Barcelona: El Aleph, 2011) gira a l'entorn de la mort d'en Nathan, que transformarà la vida de la seva germana Sarah. Mentre ella es troba en un seminari de motivació, la trucada de la seva germana petita li farà saber el decés del germà. Provant de buscar el perquè de la mort d'en Nathan, la Sarah marxarà al Japó, on a través d'un procés catàrtic trobarà la seva pròpia absència interior, encoberta per una família perfecta i l'ocupació laboral.

És aquesta una obra sobre la identitat desbaratada. Així, i usant com a mitjà la introspecció permanent, en la novel·la opera una mena d'experiència viscuda interiorment, *erlebnis* emocional molt treballada, que atrapa de pressa el lector. L'obra esdevé, a manera de «manual d'autoajuda» de màxima actualitat, un procés de retrobament exempt de les lleis del temps i la física. El tema acaba per convertir-se en un retorn després de l'exili; nous coneixements i també nous valors.

D'altra banda, l'obra sembla practicar una espècie de *glasnost*, igualment emocional, força considerable, en una mesura que resulta curiosament possible, amb una credibilitat d'excepció. Sorpren l'economia de mitjans. Sintàcticament eixuts, es tracta de relats molt durs farcits de descripcions minimalistes a través de les quals tant la soledat, com el fracàs o la genèrica inconsistència existencial d'obscurs personatges són narrades de manera prou sòlida. Com es pot parlar del món emocional fent servir aquesta simplificació tan extrema de les formes? Sembla, és clar, una paradoxa.

Per entre la boira dels penya-segats japonesos es farga un destí fet de capacitat d'oblit. Si només cal un segon per morir, com és que no pot resultar suficient per tal de canviar-nos la vida? Allò singular esdevé un subtema de la passió penedida: la Sarah acull en Nathan durant un temps; el que li fa falta per tal de descobrir que la hipocresia de la seva vida li oferirà un futur superior a la sinceritat del seu germà, col·leccionista de moments, irregular i força asocial. Però finalment s'adonarà que la veritable novetat s'acaba trobant sempre en el passat, farcit de desgavells personals, familiars i socials que s'esmicolen amb fàstic, un de concepció ben pròpia, i la duen a l'efímer, al comiat permanent. Es deixa entendre el repàs irònic de la gangrena imperant: suprem risc de l'home a la recerca del retrobament amb si mateix, amb els altres, amb les coses.

L'obra se'ns mostra a manera de cosmogonia de llunyana esperança. Amb paraules de Marguerite Duras: «No es tracta que calgui aconseguir alguna cosa, sinó que esdevingui necessari sortir d'on s'està» per a possibilitar-ho.

També l'humor s'hi fa present. Ens fan l'ullet, per exemple, concepcions estètiques ben actuals que

barregen allò patètic amb allò irreversible, com diu el mateix autor.

La força de l'obra es troba entaforada en un grapat de tensions morals sota una pell tan estirada com és la prosa d'Olivier Adam.

Amb tot, potser la Sarah tenia una sensibilitat subliminar i, per marit, un ruc. Només cal descobrir aquesta lectura. Fos a negre.